

Børn og Unge

Sociale Forhold og Beskæftigelse

2. Mål for effekt og ydelser

Inklusion har været et vigtigt og gennemgående tema både i den nationale politiske debat og i byrådet over de seneste år. Byrådsbeslutningerne vedr. inklusion har balanceret de sidestillede og tæt forbundne etiske, pædagogiske og økonomiske hensyn, og har tilsammen sigtet på en øget inklusion i almenområdet og stærkere fællesskaber for alle børn og unge.

Frem til Budget 2013 handlede debatten og de politiske beslutninger først og fremmest om, hvordan inklusionsindsatserne skulle tilrettelægges, og hvilken *organisering* og *ressourceanvendelse* der bedst muligt kunne understøtte denne tilrettelæggelse. Med Budget 2013 og 2014 supplerede byrådet dette med en hensigtserklæring om fremadrettet bedre at kunne følge, *hvor godt Aarhus Kommune lykkes med inklusion* på 0-18-årsområdet. Samtidig vedtog byrådet Forebyggelsesstrategien, som også i vidt omfang handler om at få inklusion til at lykkes.

Med afsæt i disse byrådsbeslutninger formulerede MBU og MSB i B2015 den fælles forståelse, at **inklusion lykkes, når alle børn og unge trives, lærer og udvikler sig, når den enkelte gavner fællesskabet og når fællesskabet gavner den enkelte**. Denne forståelse er i tråd med byrådets børne- og ungepolitik, som er den fælles værdimæssige ramme for arbejdet med *alle* børn og unge i Aarhus Kommune. Desuden er der taget højde for, at KL og Finansministeriets 'Aftale om kommunernes økonomi for 2013' samt regeringens Folkeskolereform og Sociale 2020-mål også på forskellig vis indeholder mål for inklusion – nationale mål, som alle er søgt integreret i MBU og MSBs fælles målarbejde.

Denne forståelse af succesfuld inklusion på 0-18-årsområdet indebærer, at man ser efter *de samme tegn* på trivsel, læring og udvikling hos de sårbare/udsatte børn og unge, som man ser efter hos alle andre børn og unge. Med B2016 konkretiserede MBU og MSB dels, *hvilke grupper* af sårbare/udsatte børn og unge, det er særligt vigtigt at følge, samt hvilke konkrete *mål for og tegn på* børnenes trivsel, læring, fællesskaber og deres udvikling over tid, der skal indgå i be-lynsningen af, hvor godt Aarhus som samlet kommune lykkes med inklusion på 0-18-årsområdet. Kvalitetsrapporterne for Børn og Unge 2013 og 2015 indeholdt de første forsøg på konkrete opgørelser af, hvor godt Aarhus Kommune lykkes med inklusion på 0-18-årsområdet.

Med B2017 er forståelsen af og målene for, hvornår inklusion lykkes på 0-18-årsområdet uændrede. Justeringerne i forhold til B2016 drejer sig alene om en let udbygning i antallet tegn, der indgår i opgørelserne (sprog v. 3 år, fastholdelse i ungdomsuddannelse og kriminalitet). Desuden vil de angivne andele fra og med R2016 blive suppleret med konkrete antal.

2.1. Overordnede effektmål

Det fælles effektmål for inklusion gælder for både MSB og MBUs indsatser på 0-18-årsområdet. I MSB har det fælles inklusionsmål særlig relevans på Familier, Børn og Unges område, mens det i MBU rækker på tværs af både almene og specialpædagogiske indsatser 0-18 år. Inklusionsmålet skal således ses i sammenhæng med de gældende effektmål for begge magistratsafdelinger.

2.2 Delmål og målopfyldelse

Delmål: Inklusion lykkes, når alle børn og unge trives, lærer og udvikler sig, når den enkelte gavner fællesskabet, og når fællesskabet gavner den enkelte (nyt delmål)

For at belyse, i hvilket omfang inklusion lykkes for *alle* børn og unge, sætter MBU og MSB i fællesskab særligt fokus på, hvordan det går de grupper af børn og unge, som på den ene eller anden vis er sårbare/udsatte, og hvor man af samme grund bør have øget opmærksomhed.

De grupper af børn og unge, der sættes særligt fokus på, er

- Udsatte børn og unge
- Børn og unge af forældre med grundskolen som deres højeste gennemførte uddannelse
- Børn og unge i specialtilbud

Med denne tilgang følges der på én gang op på Aarhus Kommunes forståelse af inklusion og på de nationale målsætninger for inklusion, der er formuleret i forbindelse med Regeringens sociale 2020-mål, Folkeskolereformen og Kommuneaftalen for 2013.

De tre grupper er delvist overlappende, men de repræsenterer på hver sin måde et relevant blik på, hvor godt Aarhus som samlet kommune lykkes med at inkludere alle børn og unge. For disse tre grupper af børn og unge følges det, i hvilket omfang de trives, lærer og udvikler sig, i hvilken grad de har gavn af det fællesskab, de til daglig er en del af, og i hvilken grad de deltager i fællesskabet. Hvordan ser det ud, når man ser isoleret på den konkrete gruppe af udsatte børn – og hvad er billedet, når man sammenholder dem med alle andre børn og unge?

Aktuelt er det muligt at sige forholdsvis meget om de 6-16-årige børn - herunder især om deres læring og deres overgang til og fastholdelse i ungdomsuddannelse. Det er imidlertid langt fra tilstrækkeligt til at understøtte en tidlig, forebyggende indsats for alle børn og unge. En sådan understøttelse kræver, at man på tværs af hele 0-18-årsperspektivet og 'hele vejen rundt' om børnene og de unge kan identificere deres udfordringer. Og vel at mærke ikke kun udfordringer ift. kognitive færdigheder, dvs. børnenes læring og faglige udvikling, men i mindst lige så høj grad udfordringer ift. trivsel og ikke-kognitive kompetencer, dvs. børnenes udvikling af socio-emotionelle færdigheder. Hvis børnene og de unge skal tilbydes en målrettet forebyggende indsats, er det således afgørende med en tidlig og præcis opsporing af deres udfordringer – både forstået som tidligt i børnenes liv og tidligt i forhold til udfordringernes opståen.

Med afsæt i byrådets beslutning om fælles mål for de 0-6-årige børns trivsel, læring og fællesskaber, er Børn og Unge aktuelt i gang med at implementere digitalt understøttede dialoghjul, sprogvurderinger og fremmøderegistreringer i dagtilbuddene. Med disse redskaber bliver det muligt at lave tilsvarende gode beskrivelser af, hvordan det går børnene allerede i 0-6-årsalderen – og med lige stor vægt på deres læring, trivsel og fællesskaber. Det forventes, at udvalgte tegn for de 0-6-årige kan indgå i regnskabsaflæggelsen for 2016 og 2017.

Med indførelsen af de nye trivselsmålinger forbedres mulighederne for at beskrive de 6-16-årige børn og unges trivsel og fællesskaber også. Og i takt med, at datagrundlaget strækker sig over stadig flere år, vil oplysningerne om børnenes status kunne suppleres med beskrivelser af konkrete børnegrupperes progression over tid, og med analyser af, hvor mange børn der på én gang er udfordrede på flere forskellige fronter.

Nedenfor belyses delmålet vedrørende inklusion via udvalgte tegn på hhv. trivsel, fællesskaber, læring og overgang til ungdomsuddannelse. Resultaterne er opgjort på samme måde for hhv. 1) *udsatte børn og unge*, 2) *børn og unge af forældre med grundskolen som deres højeste gennemførte uddannelse* og 3) *børn og unge i specialtilbud* – og er gennemgående sammenholdt med de tilsvarende resultater for *alle andre* børn og unge.

2.2.1 Udsatte børn og unge

- Indikator: Gabet mellem **udsatte** og alle andre børn og unge skal mindskes - både hvad angår trivsel, fællesskaber, læring og overgang til ungdomsuddannelse – og begge grupper skal opleve en positiv udvikling over tid.

Status og forventet målopfyldelse:

Udsatte børn og unge er, hvad man i Forebyggelsesstrategien vil kalde børn og unge 'i det røde felt' – dvs. børn og unge i alderen 0-18 år, der på et tidspunkt i deres liv har modtaget en foranstaltning efter Servicelovens regler for børn og unge. Jf. regeringens sociale 2020-mål, er man som kommune forpligtet til at have særskilt fokus på denne gruppe børn og unge.

Som det fremgår nedenfor, viser resultaterne for 2013, 2014 og 2015, at der er en markant forskel mellem de udsatte og alle andre børns og unges trivsel, deltagelse i fællesskaber, læring og påbegyndelse af ungdomsuddannelse. På de områder, hvor der er historik, tegner der sig generelt en positiv udvikling i den forstand, at både de udsatte og alle andre har oplevet faldende fravær, stigende karaktergennemsnit og stigende påbegyndelse af ungdomsuddannelse – og at gabet mellem de to grupper er svagt faldende. Samtidig er der imidlertid en tendens til faldende prøvefrekvens blandt de udsatte. Generelt er opgørelsesperioden dog endnu for kort til, at der kan siges noget entydigt om, hvorvidt gabet mellem de to grupper har ændret sig, og hvilken udvikling de respektive grupper har oplevet over tid.

I forbindelse med regnskabsaflæggelsen for 2016 og 2017 vil nedenstående resultater blive tolket i sammenhæng med ministeriets opgørelse af de sociale 2020-mål på kommuneniveau - specifikt med fokus på målene om at 'De udsatte børns faglige niveau i læsning og matematik skal forbedres' og at 'Mindst 50 % af de udsatte som 25-årige har gennemført en ungdomsuddannelse'.

Trivsel, fællesskaber, læring og overgang til ungdomsuddannelse – udsatte vs. alle andre

		R2013	R2014	R2015	B2016	B2017
Trivsel – operationaliseret som andelen af elever, der trives	Udsatte børn og unge	-	76,4 %	-	>R2015	>R2016
	Alle andre børn og unge	-	85,1 %	-	>R2015	>R2016
	Gab vedr. trivsel	-	8,7 %-point	-	<R2015	<R2016
Fællesskaber – operationaliseret som elevernes samlede gennemsnitlige fravær	Udsatte børn og unge	9,6 %	9,5 %	8,9 %	<R2015	<R2016
	Alle andre børn og unge	5,1 %	4,9 %	4,9 %	<R2015	<R2016
	Gab vedr. fravær	4,4 %-point	4,6 %-point	4,0 %-point	<R2015	<R2016
Kriminalitet – operationaliseret som andelen af børn og unge i alderen 10-17 år med en sigtelse	Udsatte børn og unge	-	-	5,9 %	<R2015	<R2016
	Alle andre børn og unge	-	-	0,7 %	<R2015	<R2016
	Gab vedr. sigtelser	-	-	5,2 %-point	<R2015	<R2016
Læring – operationaliseret som andelen af børn med et alderssvarende sprog ved 3 års-sprogvurderingen	Udsatte børn og unge	-	-	-	>R2015	>R2016
	Alle andre børn og unge	-	-	-	>R2015	>R2016
	Gab vedr. alderssvarende sprog	-	-	-	<R2015	<R2016
Læring – operationaliseret som andelen af elever, der har aflagt mindst 4 af de bundne prøver ved Folkeskolens Prøver i 9. klasse	Udsatte børn og unge	72 %	68 %	68 %	>R2015	>R2016
	Alle andre børn og unge	96 %	96 %	96 %	>R2015	>R2016
	Gab vedr. prøvefrekvens	24 %-point	28 %-point	28 %-point	<R2015	<R2016
Læring - operationaliseret som elevernes karaktergennemsnit ved Folkeskolens Prøver i 9. klasse	Udsatte børn og unge	4,6	4,7	5,0	>R2015	>R2016
	Alle andre børn og unge	7,2	7,3	7,5	>R2015	>R2016
	Gab vedr. karaktergennemsnit	2,6 point	2,6 point	2,5 point	<R2015	<R2016
Overgang til ungdomsuddannelse – operationaliseret som andelen af elever, som 15 mdr. efter definitivt afsluttet folkeskole fortsat er i ungdomsuddannelse	Udsatte børn og unge	57,2 %	58,6 %	59,6 %	>R2015	>R2016
	Alle andre børn og unge	91,6 %	90,0 %	91,4 %	>R2015	>R2016
	Gab vedr. overgang til ungdomsuddannelse	34,4 %-point	31,5 %-point	31,9 %-point	<R2015	<R2016
Fastholdelse i ungdomsuddannelse – operationaliseret som andelen af unge i alderen 15-24 årige, som fastholdes i en ungdomsuddannelse	Udsatte børn og unge	-	-		>R2015	>R2016
	Alle andre børn og unge	-	-		>R2015	>R2016
	Gab vedr. fastholdelse i ungdomsuddannelse	-	-		<R2015	<R2016

2.2.2 Børn af forældre med grundskolen som højeste gennemførte uddannelse

- Indikator: Gabet mellem børn og unge **af forældre med grundskolen som deres højeste gennemførte uddannelse** og alle andre børn og unge skal mindskes - både hvad angår trivsel, fællesskaber, læring og overgang til ungdomsuddannelse - og begge grupper skal opleve en positiv udvikling over tid.

Status og forventet målopfyldelse:

Jf. Folkeskolereformen skal den negative betydning af børns sociale baggrund mindskes. Den stærkeste enkeltstående indikation på social baggrund er forældrenes uddannelsesniveau, hvorfor der sættes særligt fokus på børn af forældre med grundskolen som deres højeste gennemførte uddannelse. Denne gruppe svarer til, hvad man i Forebyggelsesstrategien vil kalde børn og unge 'i det gule, orange og røde felt', dvs. overlappende med, men defineret bredere end ovenstående gruppe af udsatte - med afsæt i Forebyggelsesstrategiens tankegang om, at udsathed opstår, når et barn på én gang er ramt af mange risikofaktorer og få eller ingen beskyttende faktorer.

I forbindelse med kvalitetsrapporten for 2015 blev det for første gang muligt at lave separate opgørelser af resultater for hhv. børn og unge af forældre med grundskolen som deres højeste gennemførte uddannelse og alle andre - dog i første omgang kun udvalgte tegn. Som det fremgår nedenfor, viser disse allerførste resultater, at der er en betydelig forskel mellem de to grupper, især hvad angår læring og påbegyndelse af ungdomsuddannelse. På nuværende tidspunkt er det dog ikke muligt at sige noget entydigt om udviklingen over tid for de to grupper.

I forbindelse med regnskabsaflæggelsen for 2016 og 2017 vil nedenstående resultater blive tolket i sammenhæng med ministeriets opgørelse af Folkeskolereformens mål på kommuneniveau - specifikt med fokus på den nationale målsætning om at 'Andelen af elever med dårlige resultater i læsning og matematik uanset social baggrund skal reduceres år for år'.

Den seneste opgørelse af de nye nationale resultatmål i kvalitetsrapporten for 2015 viser, at der inden for de sidste tre skoleår har været et fald i andelen af elever i Aarhus med dårlige resultater i både læsning og matematik. Andelen af elever med dårlige resultater i læsning og matematik i Aarhus i 2014/15 svarer omtrent til andelen på landsplan. Opgørelsen viser desuden, at andelen af elever med dårlige resultater i læsning og matematik er markant højere blandt gruppen af elever af forældre med grundskolen som deres højeste gennemførte uddannelse. Samtidig viser opgørelsen, at elever af kortuddannede forældre i Aarhus klarer sig dårligere end elever af kortuddannede forældre på landsplan - en forskel, der dog er blevet mindre i det seneste skoleår.

Trivsel, fællesskaber, læring og overgang til ungdomsuddannelse

- børn af forældre med grundskolen som højeste gennemførte uddannelse vs. alle andre

		R2013	R2014	R2015	B2016	B2017
Trivsel – operationaliseret som andelen af elever, der trives	Børn af forældre med grundskolen som højest gennemførte uddannelse	-	83,8 %	-	>R2015	>R2016
	Alle andre børn og unge	-	84,5 %	-	>R2015	>R2016
	Gab vedr. trivsel	-	0,7 %-point	-	<R2015	<R2016
Fællesskaber – operationaliseret som elevernes samlede gennemsnitlige fravær	Børn af forældre med grundskolen som højest gennemførte uddannelse	-	-	8,9 %	<R2015	<R2016
	Alle andre børn og unge	-	-	5,0 %	<R2015	<R2016
	Gab vedr. fravær	-	-	3,9 %-point	<R2015	<R2016
Kriminalitet – operationaliseret som andelen af børn og unge i alderen 10-17 år med en sigtelse.	Børn af forældre med grundskolen som højest gennemførte uddannelse	-	-	-	<R2015	<R2016
	Alle andre børn	-	-	-	<R2015	<R2016
	Gab vedr. sigtelser	-	-	-	<R2015	<R2016
Læring – operationaliseret som andelen af børn med et alderssvarende sprog ved 3 års-sprogvurderingen	Børn af forældre med grundskolen som højest gennemførte uddannelse	-	-	-	>R2015	>R2016
	Alle andre børn	-	-	-	>R2015	>R2016
	Gab vedr. alderssvarende sprog	-	-	-	<R2015	<R2016
Læring – operationaliseret som andelen af elever, der har aflagt mindst 4 af de bundne prøver ved Folkeskolens Prøver i 9. klasse	Børn af forældre med grundskolen som højest gennemførte uddannelse	-	-	87 %	>R2015	>R2016
	Alle andre børn og unge	-	-	93 %	>R2015	>R2016
	Gab vedr. prøvefrekvens	-	-	6 %-point	<R2015	<R2016
Læring - operationaliseret som elevernes karaktergennemsnit ved Folkeskolens Prøver i 9. klasse	Børn af forældre med grundskolen som højest gennemførte uddannelse	-	-	4,9	>R2015	>R2016
	Alle andre børn og unge	-	-	7,4	>R2015	>R2016
	Gab vedr. karaktergennemsnit	-	-	2,5 point	<R2015	<R2016
Overgang til ungdomsuddannelse – operationaliseret som andelen af elever, som 15 mdr. efter definitivt afsluttet folkeskole fortsat er i ungdomsuddannelse	Børn af forældre med grundskolen som højest gennemførte uddannelse	-	-	77,2 %	>R2015	>R2016
	Alle andre børn og unge	-	-	89,5 %	>R2015	>R2016
	Gab vedr. overgang til ungdomsuddannelse	-	-	12,4 %-point	<R2015	<R2016
Fastholdelse i ungdomsuddannelse – operationaliseret som andelen af unge i alderen 15-24 årige, som fastholdes i en ungdomsuddannelse	Børn af forældre med grundskolen som højest gennemførte uddannelse	-	-	-	>R2015	>R2016
	Alle andre børn og unge	-	-	-	>R2015	>R2016
	Gab vedr. fastholdelse i ungdomsuddannelse	-	-	-	<R2015	<R2016

2.2.3 Børn og unge i specialtilbud

- Indikator: Gabet mellem børn og unge i **specialtilbud** og alle andre børn og unge skal mindskes - både hvad angår trivsel, fællesskaber, læring og overgang til ungdomsuddannelse – og begge grupper skal opleve en positiv udvikling over tid.

Status og forventet målopfyldelse:

Med afsæt i kommuneaftalens fokus på segregeringsgraden og målsætningen om, at mindst 96 % af eleverne skal inkluderes i almenundervisningen, er det relevant at følge hvordan det går hhv. børn i special- og almentilbud.

Børn og unge i specialtilbud spænder bredt fra børn med lettere motoriske vanskeligheder til svært handicappede eller retarderede børn. Denne gruppe børn er ikke nødvendigvis socialt udsatte, og har ikke nødvendigvis en svag socioøkonomisk baggrund, om end det *kan* være tilfældet. Men eftersom mobiliteten mellem special- og almentilbud typisk er meget lav, er disse børn og unge på anden vis i risiko for mere permanent eksklusion fra almenområdet op gennem deres barndom og ungdom – med den potentielle risiko for også senere i livet at være uden for det almene uddannelsessystem og arbejdsmarked, der følger heraf. I Budget 2017 afgrænses gruppen som børn og unge i et specialtilbud i regi af MBU, dvs. børn og unge med bopæl i Aarhus Kommune, som pr. 1. juni det pågældende år var indskrevet på en af kommunens tre specialskoler (Stensagerskolen, Langagerskolen, Kaløvigskolen) eller i en specialklasse.

Som det fremgår nedenfor, viser resultaterne for 2013, 2014 og 2015, at der er en markant forskel mellem børn i specialtilbud og alle andre børn og unge, både hvad angår trivsel, deltagelse i fællesskaber, læring og påbegyndelse af ungdomsuddannelse. På de områder, hvor der er historik, tegner der sig et blandet billede af udviklingen over tid. På den ene side er det positivt, at både børn i specialtilbud og alle andre har oplevet faldende fravær, og at gabet mellem de to grupper her er mindsket. Tilsvarende er stigningen i andelen af børn i specialtilbud, der påbegynder en ungdomsuddannelse, et positivt resultat. På den anden side er der fortsat markante gab mellem de to grupper ift. prøvefrekvens og karaktergennemsnit ved Folkeskolens Prøver i 9. klasse. Generelt er opgørelsesperioden dog endnu for kort til, at der kan siges noget entydigt om, hvorvidt gabet mellem de to grupper har ændret sig, og hvilken udvikling de respektive grupper har oplevet over tid.

Resultaterne skal ses i sammenhæng med, at 96,0 % var i almenundervisning i 2013, og at den tilsvarende andel var hhv. 96,2 % i 2014 og xx,x % i 2015.

I forbindelse med regnskabsaflæggelsen for 2017 vil nedenstående resultater blive tolket i sammenhæng med de nationale målsætninger i Kommuneaftale 2013 om, at andelen af elever, der inkluderes i den almene undervisning, øges til mindst 96 % af det samlede elevtal i folkeskolen, at andelen af elever, der får 2 eller derunder i dansk og matematik, reduceres, og at elevernes trivsel fastholdes i takt med omstillingen til øget inklusion.

Trivsel, fællesskaber, læring og overgang til ungdomsuddannelse
- børn og unge i specialtilbud vs. alle andre

		R2013	R2014	R2015	B2016	B2017
Trivsel – operationaliseret som andelen af elever, der trives	Børn og unge i specialtilbud	-	70,8 %	-	>R2015	>R2016
	Alle andre børn og unge	-	85,0 %	-	>R2015	>R2016
	Gab vedr. trivsel	-	14,2 %-point	-	<R2015	<R2016
Fællesskaber – operationaliseret som elevernes samlede gennemsnitlige fravær	Børn og unge i specialtilbud	9,7 %	9,4 %	8,9%	<R2015	<R2016
	Alle andre børn og unge	5,3 %	5,1 %	5,1%	<R2015	<R2016
	Gab vedr. fællesskaber	4,4 %-point	4,2 %-point	3,8 %-point	<R2015	<R2016
Kriminalitet – operationaliseret som andelen af børn og unge i alderen 10-17 år med en sigtelse.	Børn og unge i specialtilbud	-	-	-	<R2015	<R2016
	Alle andre børn og unge	-	-	-	<R2015	<R2016
	Gab vedr. sigtelser	-	-	-	<R2015	<R2016
Læring – operationaliseret som andelen af børn med et alderssvarende sprog ved 3 års-sprogvurderingen	Børn og unge i specialtilbud	-	-	-	>R2015	>R2016
	Alle andre børn og unge	-	-	-	>R2015	>R2016
	Gab vedr. alderssvarende sprog	-	-	-	<R2015	<R2016
Læring – operationaliseret som andelen af elever, der har aflagt mindst 4 af de bundne prøver ved Folkeskolens Prøver i 9. klasse	Børn og unge i specialtilbud	31 %	22 %	30%	>R2015	>R2016
	Alle andre børn og unge	98 %	98 %	97%	>R2015	>R2016
	Gab vedr. prøvfrekvens	67 %-point	76 %-point	67 %-point	<R2015	<R2016
Læring - operationaliseret som elevernes karaktergennemsnit ved Folkeskolens Prøver i 9. klasse	Børn og unge i specialtilbud	3,9	4,4	4,3	>R2015	>R2016
	Alle andre børn og unge	7,0	7,1	7,3	>R2015	>R2016
	Gab vedr. læring	3,2 point	2,8 point	3,0 point	<R2015	<R2016
Overgang til ungdomsuddannelse – operationaliseret som andelen af elever, som 15 mdr. efter definitivt afsluttet folkeskole fortsat er i ungdomsuddannelse	Børn og unge i specialtilbud	44,4 %	42,5 %	49,3 %	>R2015	>R2016
	Alle andre børn og unge	90,0 %	89,3 %	90,4 %	>R2015	>R2016
	Gab vedr. overgang til ungdomsuddannelse	45,7 %-point	46,8 %-point	41,1 %-point	<R2015	<R2016
Fastholdelse i ungdomsuddannelse – operationaliseret som andelen af unge i alderen 15-24 årige, som fastholdes i en ungdomsuddannelse	Børn og unge i specialtilbud	-	-		>R2015	>R2016
	Alle andre børn og unge	-	-		>R2015	>R2016
	Gab vedr. fastholdelse i ungdomsuddannelse	-	-		<R2015	<R2016

3. Særlige indsatsområder

Bedre tegn på inklusion – forebyggelse af parallelsamfund

Frem mod B2018 har MBU og MSB en fælles opgave med at forbedre *opgørelserne* af, hvor godt inklusion lykkes, samt *anvendelsen* af disse opgørelser til udvikling af praksis.

Det indebærer for det første, at der arbejdes videre med at forfine målgruppeafgrænsningerne, eksempelvis på følgende områder:

- **Udsatte børn og unge:** Gruppen af udsatte børn og unge defineres aktuelt som børn og unge 0-18 år, der på et tidspunkt i løbet af deres liv har modtaget en foranstaltning efter Servicelovens §52. Servicelovens §11,3 rummer dog også en række indsatser af mere forebyggende karakter. I april 2016 var der omtrent 900 0-18-årige i Aarhus Kommune, som *alene* havde modtaget en indsats efter §11,3, uden efterfølgende at få en foranstaltning efter §52. Til B2018 skal det afklares, i hvilket omfang denne gruppe af børn og unge, der *alene* modtager en indsats efter §11,3, overlapper med hhv. børn og unge i specialtilbud og børn hvis forældre har grundskolen som deres højeste gennemførte uddannelse – med henblik på at afklare, hvorvidt de sigt skal udgøre en ny, separat målgruppe.
- **Børn og unge i specialtilbud:** Gruppen af børn og unge i specialtilbud opgøres aktuelt, så den inkluderer alle børn i specialskoler og –klasser under ét. Der er imidlertid tale om en relativt divers gruppe, som både omfatter børn og unge med fysiske handicaps og børn og unge med forskellige psykiske udfordringer. Af samme grund er det en ambition frem mod 2018 at undersøge, hvorvidt gruppen af børn og unge i specialtilbud med fordel kan afgrænses mere præcist. I samme forbindelse afsøges mulighederne for at følge enkeltintegrerede børn bedre.
- **Anbragte børn og unge i interne skoler og andre kommuner:** Endelig er mindre grupper af sårbare/udsatte børn og unge i dag svagt repræsenteret i opgørelserne. Det drejer sig bl.a. om børn og unge i interne skoler i regi af MSB, samt børn der er anbragt uden for kommunen. Disse børns udvikling følges i dag på individniveau af det enkelte barns rådgiver og via Socialforvaltningens effektvurdering, men er ikke knyttet til de kommunedækkende opgørelser af inklusion. Frem mod B2018 afsøges mulighederne for at følge disse grupper af sårbare/udsatte børn på lige fod med de øvrige målgrupper.

For det andet indebærer det, at opgørelserne skal bringes aktivt i spil i det samarbejde, der finder sted mellem MBU og MSB i regi af social- og lokaldistriktsgrupperne med henblik på at underbygge og kvalificere de tidlige indsatser og forebyggelsen af parallelsamfund.

Endelig pågår der fortsat et arbejde med at forbedre datagrundlaget og analysemulighederne, således at belysningen af, hvor godt inklusion lykkes, bliver styrket især på 0-6-årsområdet, og således at det bliver lettere at følge børnenes og de unges progression over tid, samt deres eventuelle ophobning af risikofaktorer og fravær af beskyttende faktorer.